

WIROON TUNGCHAROEN

ของคุณวิรุณ ตั้งเจริญ

RT
95.2
ส594ว
2545

WIROON TUNGCHAROEN'S RETROSPECTIVE PAINTING EXHIBITION

PAINTING EXHIBITION :

PROFESSOR DR.WIROON TUNGCHAROEN

AT SRINAKHARINWIROT FINE ART HALL

FACULTY OF FINE ARTS

SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

SEPTEMBER 13-27, 2002

RT
75.2
ว594ว
2545

นิทรรศการจิตรกรรม

ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

ณ หอศิลปกรรมศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

13-27 กันยายน 2545

เอกสาร มศว

SWU 223796

Bib 62473

คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กทม. 10110
โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5087, 5163, 5171
โทรสาร 0-2260-0123
www.swu.ac.th/fa
จัดพิมพ์
2545
จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

พิมพ์ที่ สันติศิริการพิมพ์
1316 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 57 เขตบางพลัด กทม. 10700
โทร. 0-2424-3975 โทรสาร 0-2881-7570

วาระ 72 ปี ศาสตราจารย์พิเศษอารี สุทธิพันธุ์ และ 9 ปี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2545

โครงการสัมมนาวิชาการ

พหุศิลปศึกษาและการปฏิรูปการศึกษา

ณ หอนาฏลักษณ์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

13 กันยายน 2545

เหตุใดรุ่นตั้งเจริญ

หลายคนเชื่อว่า ความเป็นจริงมีอยู่ก่อนหลัง นอกตัวเรา เพียงแต่เราเลือกวิธีแสวงหาที่ถูกต้อง มีผู้หนะแนวที่เหมาะสม ก็จะพบความจริงนั้นได้ เสมือนว่า ความจริงความรู้และการกระทำไม่ได้เป็นอิสระจากเรา เพียงแต่เราแสวงหาสม่ำเสมอ ก็จะประสบความสำเร็จได้.

พบคนเชื่อว่า คุณค่าของการแสดงออกอยู่ที่ศักยภาพของผู้สร้าง ที่สามารถพลานความสามารถด้านต่างๆเฉพาะตน เช่นทางภาษา การระบายสี และการแสดงท่าทางให้เป็นเอกภาพเป็น พร้อมกับเสนอคำแถลงในกระบวนการคิด และการกระทำต่อสังคมอย่างมีจิต สำนึกสาธารณะ ก็เท่ากับว่า เหตุนั้นมีบุคลิกภาพเป็นตัวอย่างผู้นำได้

อีกหลายคนก็เชื่อว่า การเลือกทำกิจกรรมอย่างเดียว ทำให้เกิดการอุดตันทางปัญญา ผู้ให้ทำหลากหลายตามแนวคิด ของความแตกต่างที่เท่าเทียมกันไม่ได้ นอกจากนี้ยังปวยปลดปล่อยปฏิบัติการทั้งๆ ทักๆ เพื่อพิสูจน์ทักษะ และสำรวจความปรีทธิ์รูปแบบตามประเพณี ให้อ่อนล้าลับได้อีกด้วย

ความเชื่อตามความนำที่กล่าวมานี้ สามารถแทนค่าเชิงพฤติกรรมได้เป็นบุคลิกภาพของรุ่นตั้งเจริญได้อย่างจงตัวมากที่สุด

ผมรู้จักรุ่นตั้งเจริญเมื่อเหมาเรียนศิลปะต่อที่ประสานมิตรเป็นรุ่นแรก สอบทนภูมิหลัง และเฟ้าสังเกตความเจริญตัวหนังขณะเรียน และสอนร่วมกัน สามารถกล่าวได้อย่างเต็มปากว่า :

1. ในกรอบศิลปะ เขาเป็นคนหนึ่งที่ชอบแตกแถว คิดและรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ด้วยความสงสัย และใฝ่รู้ตลอดเวลา เลือกสะสม และทันคน

2. ในกรอบภาษา เขาเป็นคนหนึ่งที่ใช้สื่อภาษาไทย ให้ผู้อ่านตอบใช้สมอง ดูขนานไปกับอารมณ์อันพะวันตา ในอาณาจักรใหม่ ที่เขาเขียน สิงคมศาสตร์ ปรัทศน์ วรรณวิทยากร วิจารณ์ว่า เขาเป็นคนหนึ่งที่ทำให้เกิดการหักเหในวงวรรณกรรมไทย หลังสงครามโลกครั้งที่ 2.

3. ในกรอบการแสดง เขาเป็นคนหนึ่งที่สร้างสรรค์ทำทางแปลกใหม่ พะสานกับจังหวะของดนตรี ตามด้วยลีลาอย่างเด่น พะทับใจ และตื่นเต้นยิ่งอย่างที่รู้กันดีว่าเป็นโมเดินหลนๆ นั่นแหละ

4. ในกรอบการเดินเรื่องนำทางการจัดรูปแบบ เขาก็เป็นคนหนึ่งที่กล้าเรื่องคำกลางเฉพาะตนได้ชัดเจน ตามว่า: ภาพเขียนของผมอยู่นอกเหนือการอนุรักษ์เชิงประเพณี อยู่นอกเหนือ ด้านข้างฟังเรื่อ อยู่นอกเหนือ กระบวนการหลักวิชา และอยู่นอกเหนือ ความคิดในเชิงพยากรณ์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เสี้ยวทาง หรือสัญลักษณ์ ต่างๆ ชื่นชม และจบตรงหน้า ชื่นชอบ หรือไม่ ชื่นชอบ เป็นสิทธิ์อันชอบธรรมของท่าน.

5. ในกรอบวิชาการ เขาเป็นคนหนึ่งที่วิจัยคนควา เกี่ยวกับศิลปะ และศิลปศึกษา ตีพิมพ์หลายเล่ม

จากภูมิหลังดังกล่าวทั้ง 9 พะการนี้ คงจะพอเรียนการรับรู้ของท่านให้รู้จัก และคันเคยกับคนชื่อ วิรุณ ตรีเจริญได้ดียิ่งขึ้น เท่าๆ กับชื่นชมในความสามารถสร้างผู้นำทางศิลปะ ด้วยความเสียสละ ยิ่งของสิงคมไทยคนหนึ่ง หรือใครว่าไม่จริง.

อิศ สุทธิพันธ์. 29 กรกฎาคม 1945.

1. ในกรอบศิลปะ เขาเป็นคนหนึ่งที่ชอบแตกแถว คิดและรับรู้ทุกสิ่งทุกอย่าง ด้วยความสงสัย และใฝ่รู้ตลอดเวลา เลือกสะสม และทันคน

2. ในกรอบภาษา เขาเป็นคนหนึ่งที่ใช้สื่อภาษาไทย ให้ผู้อ่านตรัสใช้สมอง ดูขนานไปกับอารมณ์อันพะเนิดในอาณาจักรใหม่ ที่เขาเขียน สังคมศาสตร์ ปรัทศน์ วรรณวิทยากร วิจารณ์ว่า เขาเป็นคนหนึ่งที่ทำให้เกิดการหักเหในวงวรรณกรรมไทย หลังสงครามโลกครั้งที่ 2

3. ในกรอบการแสดง เขาเป็นคนหนึ่งที่สร้างสรรค์ทำทางแปลกใหม่ พระสนกับจังหวะของคนตรี ตามด้วยลีลาอย่างเด่น พระทับใจ และตื่นเต้นยิ่งอย่างที่รู้กันดีว่าเป็นโมเดินหลนๆ นั่นแหละ

4. ในกรอบการเดินเรื่องนำทางการจัดรูปแบบ เขาก็เป็นคนหนึ่งที่กล้าเรื่องคำกลางเฉพาะตนได้ชัดเจน ตามว่า: ภาพเขียนของผมอยู่นอกเหนือการอนุรักษ์เชิงประเพณี อยู่นอกเหนืองานช่างฝีมือ อยู่นอกเหนือกระบวนการหลักวิชา และอยู่นอกเหนือความคิดในเชิงพยากรณ์ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่เสี้ยวทาง หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ชื่นชม และจบตรงหน้า ชื่นชอบ หรือไม่ชื่นชอบเป็นสิทธิ์อันชอบธรรมของท่าน.

5. ในกรอบวิชาการ เขาเป็นคนหนึ่งที่วิจัยคนควา เกี่ยวกับศัพท์ และศัพท์ศึกษา ตีพิมพ์หลายเล่ม

จากภูมิหลังดังกล่าวทั้ง 5 พระการนี้ คงจะพอเรียนการรับรู้ของท่านให้รู้จัก และคันเคยกับคนชื่อ วิรุณ ตรีเจริญได้ดียิ่งขึ้น เท่าๆ กับชื่นชมในความสามารถสร้างผู้นำทางศิลปะ ด้วยความเสียสละยิ่งของสังคมไทยคนหนึ่ง หรือใครว่าไม่จริง.

อิศ วุทธิพันธ์. 29 กรกฎาคม 1945.

OIL PAINTINGS

Ayudhaya. oil on canvas, 50x70 cm., 1968

Fighting. oil on canvas, 80x100 cm., 1971

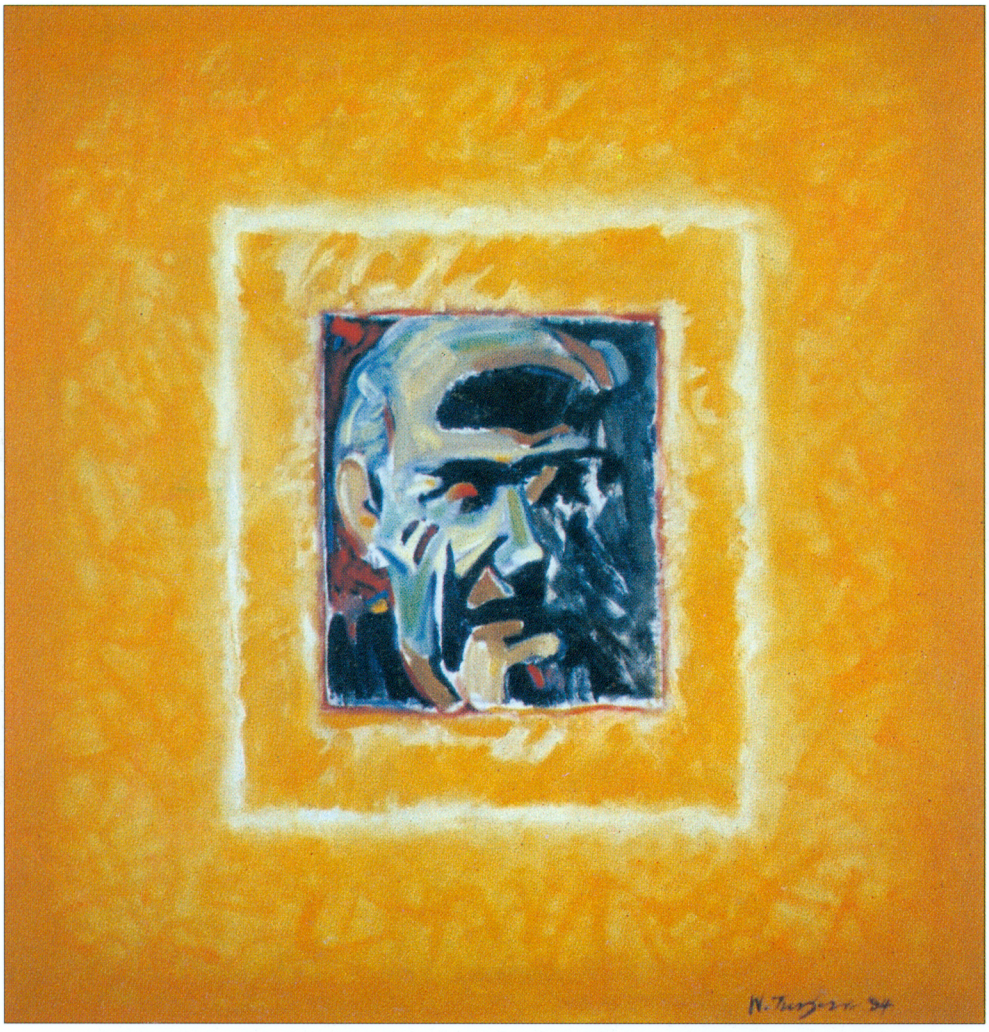

Picasso's Square.oil on canvas, 107x107 cm., 1984

Two Women. oil on canvas, 107x152 cm., 1985

เอกสาร มศว

Bib

My Sons' Drawings. oil on canvas, 107x162 cm., 1985

Underground. oil on canvas, 110x132 cm.,1985

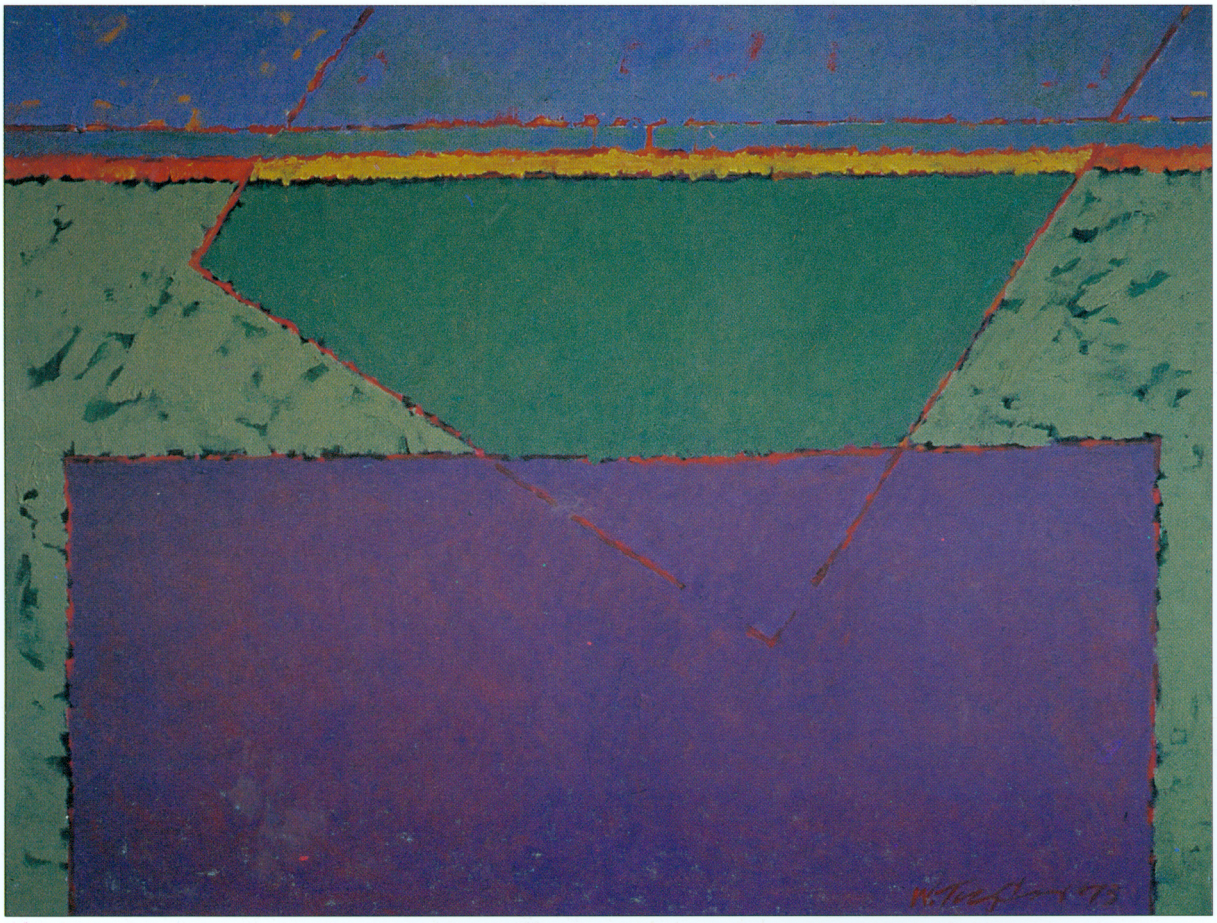

Color Field, 1994/2. oil on canvas, 90x110 cm.,1994

Yellow Yin-Yang. oil on canvas, 80x90 cm., 1995

On the Sky. oil on canvas, 90x120 cm.,1995

X-Scape, 1996/2. oil on canvas, 70x80 cm., 1996

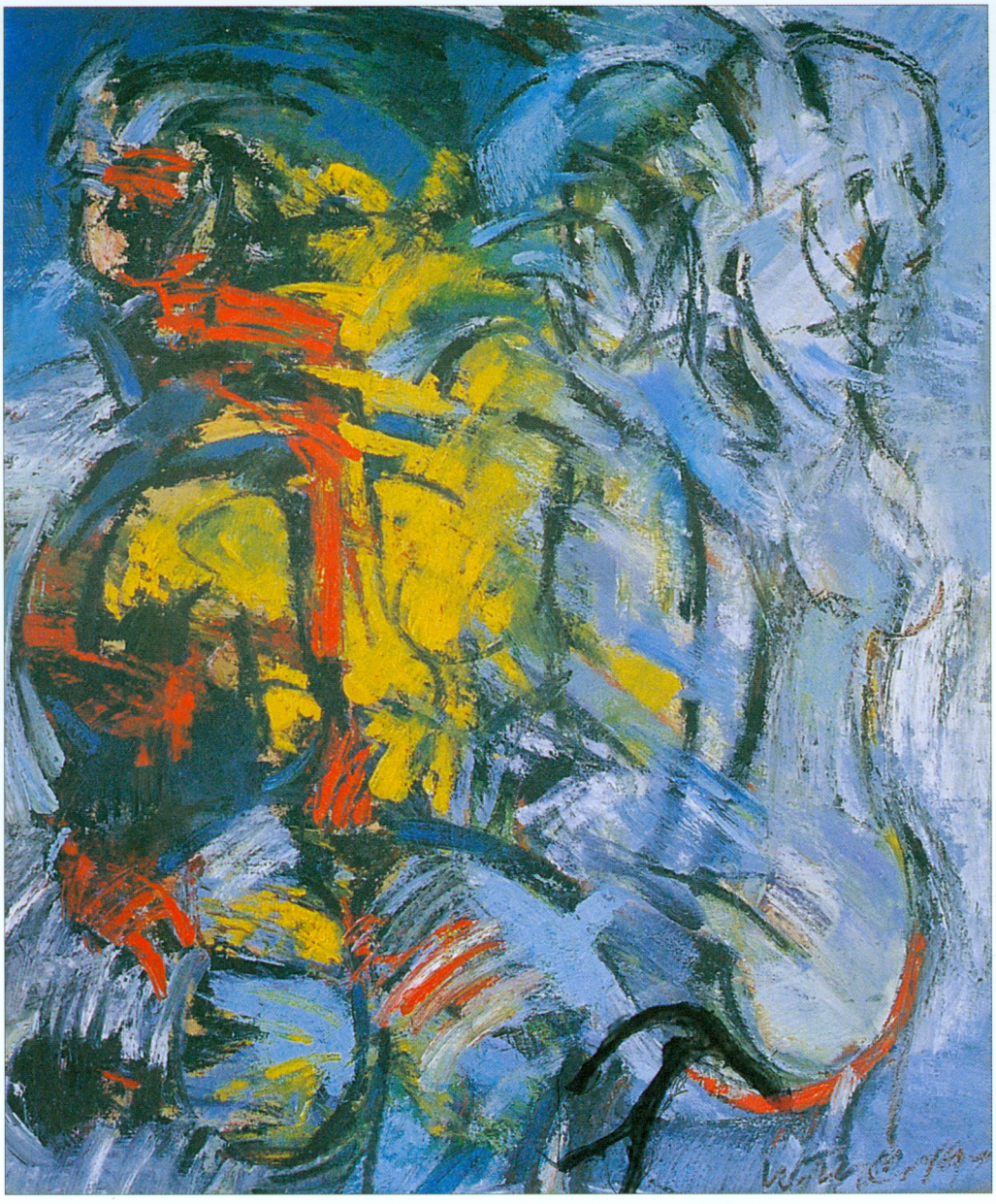

Between Good and Bad. oil on canvas, 125x105 cm., 1997

We Have to Move. oil on canvas, 110x175 cm., 1997

Enya's Anywhere Is. oil on canvas, 70x90 cm., 1998

Light Up. oil on canvas, 60x80 cm.,1999

WATERCOLOR PAINTINGS

Wat in Pink. watercolor on paper, 40x62 cm., 1993

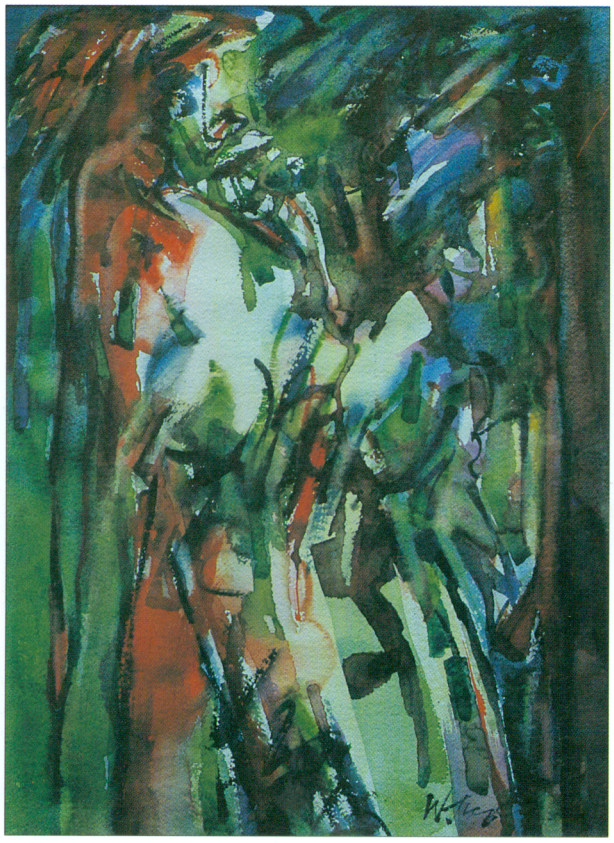

More than Colors, 1994/5. watercolor on paper, 62x46 cm.,1994

Flower Painting IV. watercolor on paper, 55x37 cm.,1994

Woman In Red. watercolor on paper, 55x30 cm., 1996

RETROSPECTIVE PAINTING EXHIBITION

OIL PAINTINGS, 1978-2002

1. Woman and Ground. 31x38 cm., 1978
2. Construction in Spatial Field. 130x160 cm., 1978
3. Picasso's Square. 107x107 cm., 1984
4. Two People. 112x137 cm., 1984
5. Your Time. 107x162 cm., 1985
6. Two Women. 107x152 cm., 1985
7. My Sons' Drawings. 107x162 cm., 1985
8. X-Scape, 1985. 112X138 cm., 1985
9. Underground. 110X132 cm., 1985
10. From BKK. 107X162 cm., 1985
11. Rama VI Bridge. 40X50 cm., 1990
12. Landscape, 1991/2. 40x50 cm., 1991
13. Politics, 1992. 100x100 cm., 1992
14. Z-Scape II. 58x76 cm., 1992
15. Landscape and Canal. 60x80 cm., 1992
16. Landscape and Bridge. 80x60 cm., 1992
17. Forest in Town. 50x60 cm., 1992
18. Image of Landscape. 90x120 cm., 1993
19. Yellow. 21x26 cm., 1994
20. Red. 21x26 cm., 1994
21. Color Field, 1994/1. 90x120 cm., 1994
22. Color Field, 1994/2. 90x120 cm., 1994
23. Yellow Yin-Yang II. 80x80 cm., 1995
24. On the Sky. 90x120 cm., 1995
25. Circle on the Sky I. 40x50 cm., 1995
26. Circle on the Sky IV. 40x50 cm., 1995
27. X-Scape, 1996/2. 70x80 cm., 1996

28. Subconscious Image, 40x80 cm., 1997

29. Green Tree. 60x50 cm., 1997

30. Between Good and Bad. 125x105 cm., 1997

31. We Have to Move. 110x175 cm., 1997

32. Enya's Anywhere Is. 70x90 cm., 1998

33. Red Yin-Yang. 130x180 cm., 1998

34. Three White Circles. 80x180 cm., 1999

35. Light Up. 60x80 cm., 1999

36. At Night. 80x120 cm., 2000

37. December 31, 2000. 60x80 cm., 2000

38. Red Areas on Dynamic Circle. 50x60 cm., 2001

39. For SC.I. 40x50 cm., 2001

40. For SC.II. 40x50 cm., 2001

41. Two Faces. 40x60 cm., 2001

42. Positive and Negative Areas, 50x120 cm., 2002

WATERCOLOR PAINTINGS, 1992-1999

1. Wat Pra-Kaew. 62x46 cm., 1992

2. Monastery III. 46x62 cm., 1992

3. More than Colors, 1994/2. 62x46 cm., 1994

4. More than Colors, 1994/4. 62x46 cm., 1994

5. More than Colors, 1994/5. 62x46 cm., 1994

6. Flower Painting I. 62x46 cm., 1994

7. Flower Painting III. 62x46 cm., 1994

8. Flower Painting IV. 62x46 cm., 1994

9. K-Scape. 35x50 cm., 1995

10. Woman in Red. 55x30 cm., 1996

11. Ancient Architecture. 22x30 cm., 1997

12. Nude Landscape. 46x60 cm., 1999

DRAWINGS : THE AMERICAN UNIVERSITY, 1976-1978

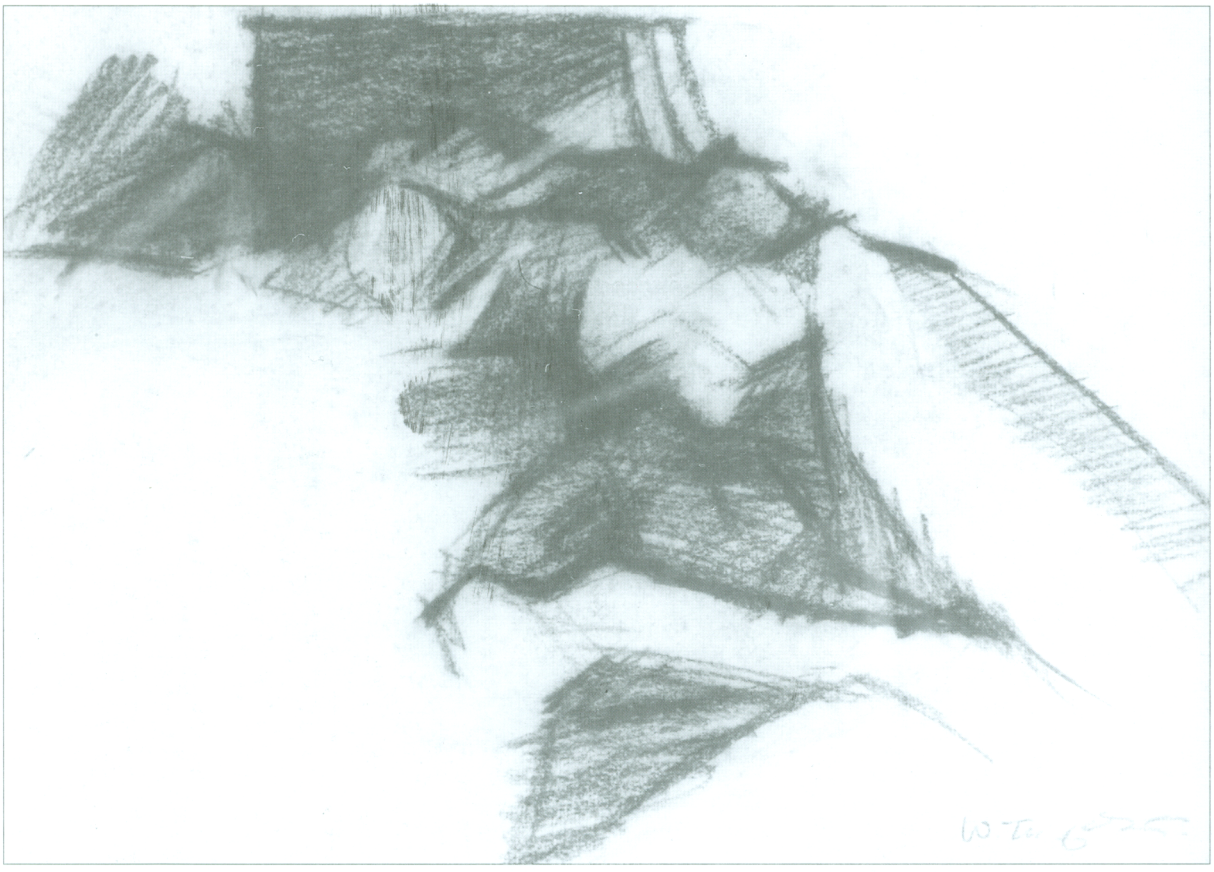

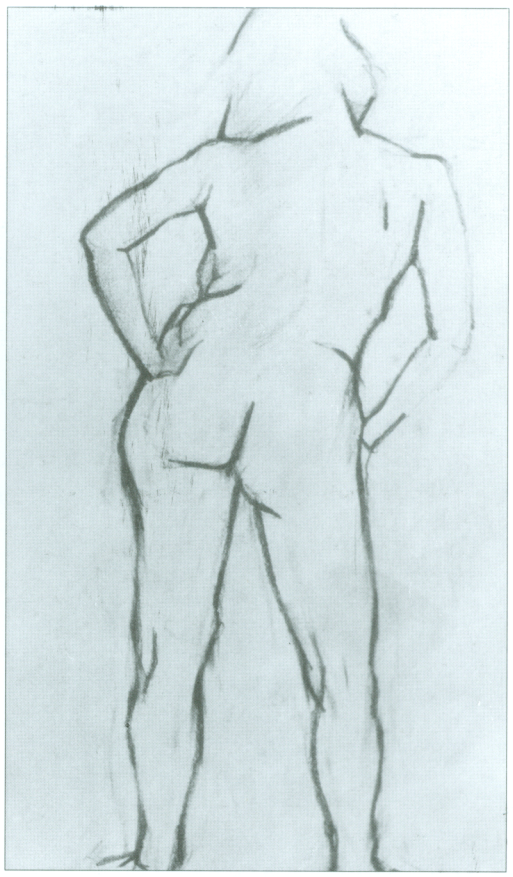

Wiroon Tungcharoen, 1966 (2509)

เส้นทางการสร้างสรรค์จิตรกรรม

การสร้างสรรค์ศิลปกรรมของบุคคลผู้หนึ่ง ย่อมมีอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเขาเอง มีสภาพสิ่งแวดล้อมในชีวิต อิทธิพลความคิดทางศิลปะ สภาพการรู้คิดและภูมิปัญญาของบุคคลผู้นั้น เป็นตัวแปรสำคัญ ปรากฏการณ์ช่วงสั้นๆ ไม่อาจบอกความเป็นผู้นั้นได้ เส้นทางพัฒนาการช่วยบอกอุดมคติหรือความเป็นผู้นั้นได้ระดับหนึ่ง การมองศิลปกรรมจึงไม่อาจมองได้เพียงปรากฏการณ์ของศิลปวัตถุเบื้องหน้า แต่ควรจะได้มองเส้นทางพัฒนาในการสร้างสรรค์ศิลปกรรมของเขาด้วย

การสร้างสรรค์จิตรกรรมจากปี 2506-2545

1. *ช่วงการศึกษาและแสดงออกหลากหลาย*
2. *ช่วงการแสดงออกเชิงนามธรรมและแบบแผน*
3. *ช่วงโครงสร้างและสนามบริเวณว่าง*
4. *ช่วงสี บริเวณว่าง และพลังแสดงออก*
5. *ช่วงการแสดงออกและสภาพแวดล้อม*
6. *ช่วงโลกภายนอกและนามธรรม*
7. *ช่วงนามธรรมและปัจเจกภาพ*

การศึกษาและแสดงออกหลากหลาย

Period of Study and Multiexpressions

ประมาณปี 2506-2510

ในช่วงเวลาของการศึกษาศิลปะที่โรงเรียนเพาะช่าง 5 ปี เป็นช่วงเวลาของการฝึกฝนทางด้านจิตรกรรมในลักษณะศิลปะหลักวิชา (academic art) ที่ยึดถือพื้นฐานการแสดงออกทางศิลปะที่ผูกพันอยู่กับหลักทัศนียภาพเชิงเส้น (linear perspective) กายวิภาค แสง

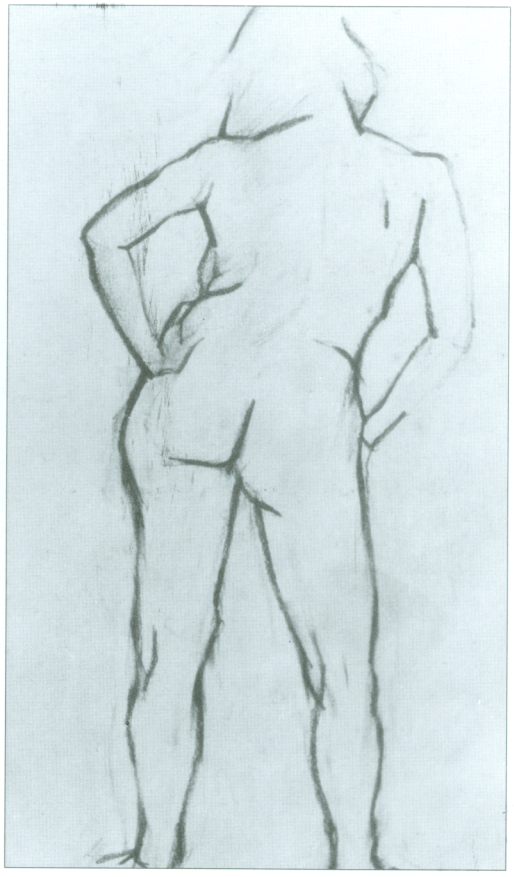

เงา การระบายสีเอกรงค์ การระบายสีพหุรงค์ การวาดเขียนที่เป็นพื้นฐานของการระบายสี การระบายสีแบบลงสี (cloloring) ฯลฯ รวมทั้งการฝึกฝนประติมากรรม ปั้น-แกะสลัก และงานช่างฝีมือหลากหลาย เช่น การลงรักปิดทอง เครื่องปั้นดินเผา เครื่องโลหะ เครื่องไม้ เครื่องไม้ไผ่ ทอย้อม ฯลฯ

ความสนใจส่วนตัวในช่วงนั้น สนใจผลงานจิตรกรรมของศิลปินลัทธิประทับใจสมัยหลัง (Postimpressionism) ทั้งวินเซนต์ ฟานโกะ พอล โกแกง พอล เซซานน์ ศิลปินไทยก็สนใจผลงานจิตรกรรมของเฟื้อ หริพิทักษ์ เป็นพิเศษ นอกจากทางด้านทัศนศิลป์แล้วยังมีความสนใจ ทั้งงานกวีนิพนธ์ วรรณกรรม และวรรณกรรมเชิงปรัชญา ทั้งอ่านและเริ่มต้นเขียน

ภาพถ่ายผลงานจิตรกรรมที่เหลืออยู่คือ ภาพวาดสิงโตหินของจีนในวัดโพธิ์ (วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม กทม.) มองจากด้านหลังสิงห์โตหินไปสู่ยักษ์หินของจีนและมีสิงห์โตหินขนาดเล็กอยู่บนแท่นทางขวามือ ภาพนี้ราวปี 2509 และภาพสีน้ำอีกภาพหนึ่งเป็นภาพวัดโพธิ์เช่นกัน เขียนในราวปี 2510 ส่วนภาพสีน้ำมันยังคงเหลือเพียงภาพในความทรงจำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพที่เขียนที่แหลมฉบัง ราวปี 2510 เป็นภาพเรือประมงสีน้ำเงิน ขาว แดง ลอยลำอยู่ริมฝั่ง เป็นภาพที่แสดงริ้วรอยสีเล็กๆ อิสระ น้ำเงิน ขาว แดง ทั่วพื้นภาพ แสดงบรรยากาศตามแนวทางศิลปะลัทธิประทับใจ (Impressionism) ภาพได้หายไปที่โรงเรียนเพาะช่าง

โดยภาพรวมแล้ว แม้การฝึกฝนจะเน้นไปในทางศิลปะหลักวิชาและงานช่างฝีมือ แต่ด้วยความสนใจและความถนัดส่วนตัว งานจิตรกรรมมักมีแนวโน้มไปในทางแสดงออกอย่างอิสระ ลองผิด-ลองถูก อิทธิพลศิลปะลัทธิประทับใจสมัยหลังและลัทธิประทับใจ ภาพวาดสนใจในการสร้างคุณภาพเชิงมวลสาร (massive quality) รวมทั้งงานประติมากรรม ปั้น-แกะสลัก ที่สร้างปริมาตรและรูปทรงได้ตามสมควร

Stone Lion. graphite on paper, 56x38 cm., 1966 (2509)

Ayudhaya. oil on canvas, 50x70 cm., 1968 (2511)

Fighting. oil on canvas, 80x100 cm., 1971 (2514)

การแสดงออกเชิงนามธรรมและแบบแผน

Period of Abstract and Formal Expression

ประมาณปี 2511-2517

ในช่วง 2 ปี กับการศึกษาศิลปะที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และการสอนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร (ปรับเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปี 2518) ในช่วงแรก (5 ปี) นับเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงความคิดและเปลี่ยนแปลงชีวิตเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในช่วงการเรียนที่ได้รับการกระตุ้นและผลักดันเข้าสู่พรมแดนของความรู้ความคิดอย่างเข้มข้น ทั้งความรู้ความคิดในทางศิลปะโดยตรงและความรู้ความคิดในเชิงสัมพัทธ์ ไปสู่สังคม การเมือง จิตวิทยา ฯลฯ ที่ก้าวหน้า และในช่วงชีวิตการสอน 4-5 ปีนั้น ก็ก้าวไปสู่วงการวรรณกรรมและกระบวนการทางการเมืองและสังคมอย่างภาคภูมิใจ

ทางด้านปฏิบัติการศิลปะ แนวคิด และการปฏิบัติทางจิตรกรรม ได้มีแนวโน้มไปสู่ศิลปะลัทธิแสดงออก (Expressionism) อย่างงานของเชม ซูแตง (Chaim Soutine) ศิลปะลัทธิแสดงออกเชิงนามธรรม (Abstract Expressionism) ประกอบกับสาระความรู้และความพึงพอใจที่มีต่อศิลปะเบาเฮาส์ (Bauhaus) ทั้งในแง่กระบวนความคิดและปรากฏการณ์ทางแบบแผน ทำให้ภาพรวมหรือแนวโน้มของจิตรกรรมเป็นการแสดงออกเชิงนามธรรมและแบบแผนผสานกัน นอกจากนั้น ยังมีความคิดในเชิงจิตวิทยาเข้ามาเจือปนอยู่ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จิตวิทยาจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis)

ในกระแสอิทธิพลของศิลปะลัทธิแสดงออกเชิงนามธรรม แนวทางของศิลปินที่เข้ามามีบทบาททางความคิดอย่างมากคือ วิลเลม ดี คูนนิง (Willem de Kooning) ฮันส์ ฮอฟมันน์ (Hans Hofmann) และอาร์ชิล กอร์กี (Arshile Gorky) กระแสความคิดในทางทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ของฮันส์ ฮอฟมันน์ มีผลกระทบพอสมควร โดย

เฉพาะอย่างยิ่ง บทความชื่อ "Search for the Real" (บทความนี้มีอยู่ในหนังสือ Theories of Modern Art ของ H.B. Chipp) นอกจากนั้น ก็เป็นกระแสรูปแบบและความคิดของอารี สุทธิพันธุ์ ซึ่งศึกษามาจากครูศิลปะลัทธิแสดงออกเชิงนามธรรม โดยตรงจากสหรัฐอเมริกา รวมทั้งหนังสือของโมฮอย-นอจ (Moholy-Nagy) จากสถาบันเบาเฮาส์ที่ว่าด้วยความคิดทางศิลปะอย่างน่าสนใจยิ่ง

ในช่วงเวลาแรกของชีวิตการสอนศิลปะ นับเป็นช่วงเวลาของการปรับตัว ทั้งวัย ความรู้ ความคิด และปฏิบัติการทางศิลปะ แม้จะมีผลงานศิลปะจำนวนไม่มากนัก แต่ก็ได้ปูพื้นทางวิชาการและการวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะไว้ (รวมทั้งการเมือง สังคม วรรณกรรม) และก็เชื่อว่า การเป็นคนสมัยใหม่ จำเป็นต้องสร้างศักยภาพทางด้านความรู้ความคิดไว้ให้หนักแน่น เพื่อจะเป็นฐานที่มั่นคงสำหรับการเป็นนักวิชาการและปฏิบัติการในสังคมต่อไป

ภาพผลงานศิลปะที่เหลือในความทรงจำ มีทั้งการลองผิด-ลองถูกอย่างนามธรรม บริสุทธิ์ แบบแผนอย่างเบาเฮาส์ การแสดงออกในเชิงจิตวิเคราะห์ ซึ่งกระบวนการแสวงหาเหล่านี้ได้ผสานสัมพันธ์กันอยู่บนพื้นภาพผลงานจิตรกรรมที่เหลือ ไม่ว่าจะเป็นลีลาอย่างจิตรกรรมปฏิกิริยา (Action Painting) ระเบียบแบบแผน และกระแสจิตใต้สำนึก

Figurative Image. graphite on paper, 38x56 cm., 1976 (2519)

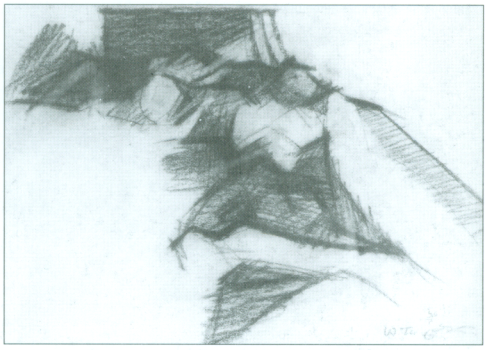

Nude. graphite on paper, 38x56 cm., 1977 (2520)

โครงสร้างและสนามบริเวณว่าง

Period of Construction and Spatial Field

ประมาณ 2518-26

ช่วงของการศึกษาที่ The American University (Washington, D.C.) ประมาณ 2 ปีเศษ และกลับมาสอนที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อีก 5-6 ปี ในช่วงของการศึกษาในต่างแดนนั้น ปฏิบัติการวาดภาพ (drawing) และจิตรกรรมสีน้ำมัน

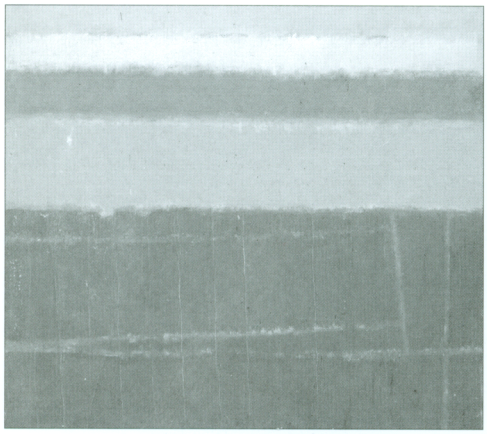

Color Field, 1997/1. oil on canvas, 132x160 cm., 1977 (2520)

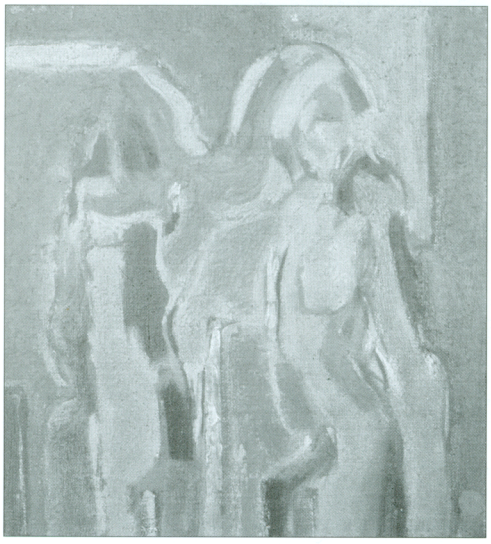

Woman and Ground. oil on canvas, 31x28 cm., 1978 (2521)

เป็นไปอย่างเข้มข้น ประกอบกับการศึกษาอย่างค่อนข้างซับซ้อนในแง่ของประวัติศาสตร์ศิลป์สมัยใหม่ กระบวนการทางวัสดุและกลวิธี รวมทั้งความพยายามในการแสวงหานอกระบบ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล เอกสาร และพิพิธภัณฑ์ศิลปะ ก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างสำคัญ

อิทธิพลความคิดและการปฏิบัติที่มีผลกระทบอย่างมากต่อการสร้างสรรค์จิตรกรรมคือ กระบวนแบบสนามสี (color field) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดและผลงานของมาร์ค รอธโก (Mark Rothko) บาร์เนทท์ นิวแมน (Barnett Newman) งานของศิลปินร่วมสมัยอย่างริชาร์ด ดีเบนคอร์น (Richard Diebenkorn) รวมทั้งงานลัทธิโครงสร้าง (Constructivism) ซึ่งเป็นผลสะท้อนจากการศึกษาทางประวัติศาสตร์ศิลป์ เช่น งานของโนม กาโบ (Naum Gabo) อังตวน เพฟเนอร์ (Antoine Pevner) ซึ่งงานศิลปะลัทธิโครงสร้างนั้น เป็นงานประติมากรรมที่เชื่อมโยงจากกระแสเบาเฮาส์ ความพยายามที่จะผสานแนวคิดระหว่างโครงสร้างกับสนามบริเวณว่าง (spatial field) จึงเกิดขึ้น หนังสือที่มีผลกระทบต่อความคิดเป็นอย่างมากคือ Theories of Modern Art ของ Herschel B. Chipp (University of California Press, 1975.)

ผลงานภาพวาดที่ฝึกฝน ส่วนมากเป็นภาพคนที่ผสานกับบริเวณว่างและพลังงานเคลื่อนไหว (เหลือภาพตัวอย่างหลายชิ้น) ภาพหุ่นนิ่งและทิวทัศน์ผสานกับแนวคิดในเชิงบริเวณว่างและโครงสร้าง สีเรียบง่าย และจิตรกรรมชุดปริญญานิพนธ์ "Construction in Spatial Field" ที่เสนอโครงสร้างในสนามบริเวณว่าง โดยมุ่งรักษามิติตื้น (shallow dimension) ให้มีบทบาทสำคัญในคุณภาพ 2 มิติของจิตรกรรมสมัยใหม่

หลังจากช่วงเวลาของการศึกษาในช่วงนี้ บทบาทของการเป็นครู การเป็นนักวิชาการ การเป็นนักวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะ และการเป็นนักเขียนบทกวีและวรรณกรรมมีบทบาทเด่นชัดขึ้น ได้สร้างสรรค์

หนังสือวิชาการทางด้านศิลปะ ศิลปศึกษา และการออกแบบไว้ในวงการศิลปะหลายเล่ม และมีงานจิตรกรรมอยู่บ้างแม้จะไม่มากนักก็ตาม

สี บริเวณว่าง และพลังแสดงออก

Peroid of Colors, Space and Expression Force

ประมาณปี 2527-2530

ในช่วงเวลาของการศึกษาที่ Illinois State University 3 ปีเศษ เป็นช่วงเวลาของการขยายมิติความรู้ความคิดอีกระดับหนึ่ง ความรู้ความคิดในทางศิลปะ จิตวิทยาศิลปะ สุนทรียศาสตร์ วิจัย ศิลปศึกษา ได้ส่งผลต่อโลกทัศน์และการสร้างสรรค์จิตรกรรมเป็นอย่างมาก

แนวคิดทางศิลปะและแนวการสร้างสรรค์ศิลปะ ได้แสดงออกจากจุดยืนของตนเองอย่างเด่นชัดโดยมีกระแสความคิดในแง่มุมต่างๆ เป็นฐานจุดยืนนั้น อิทธิพลจากกระบวนแบบต่างๆ ซึ่งเป็นกระแสร่วมสมัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา มีผลกระทบอยู่ด้วยไม่มากก็น้อย เช่น งานของฮิวเบิร์ต ไชเบิล (Hubert Scheibl) คิมูระ (Kimura) ซูซาน โดร์มุส (Susanne Doremus) อัลเฟรด เลสลี (Alfred Leslie) เกรซ ฮาร์ติแกน (Grace Hartigan) ฯลฯ ซึ่งงานเหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นงานในเชิงสะท้อนอารมณ์และการแสดงออก เป็นงานของศิลปินสมัยใหม่ร่วมสมัยที่มีบทบาทอยู่ในสหรัฐอเมริกา

สาระความรู้ความคิดทางด้านจิตวิทยาศิลปะ การรับรู้สุนทรียศาสตร์สมัยใหม่ ได้กลายเป็นประเด็นถาม-ตอบในตัวเองอย่างมาก และจากการตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับศิลปะสมัยใหม่ในแง่มุมต่างๆ นั้น ย่อมมีผลกระทบต่อการสร้างสรรค์ศิลปะโดยตรง ในช่วงเวลาของการศึกษา 3 ปีเศษนั้น แม้ภาระหนักจะตกไปอยู่กับการศึกษาทางด้านทฤษฎีและการวิจัย แต่ก็ได้ทุ่มเทเวลาให้กับการสร้างสรรค์จิตรกรรมอย่างเต็มภาคภูมิ เท่าที่จะ

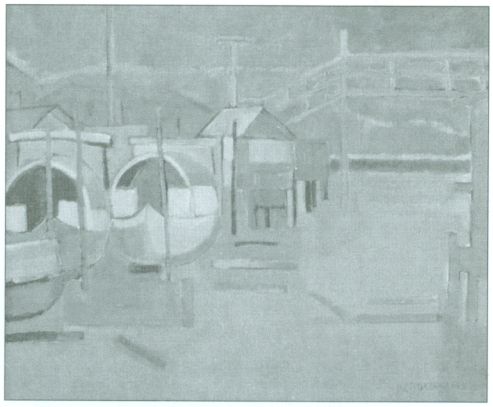

Canal. oil on canvas, 60x80 cm., 1982 (2525)

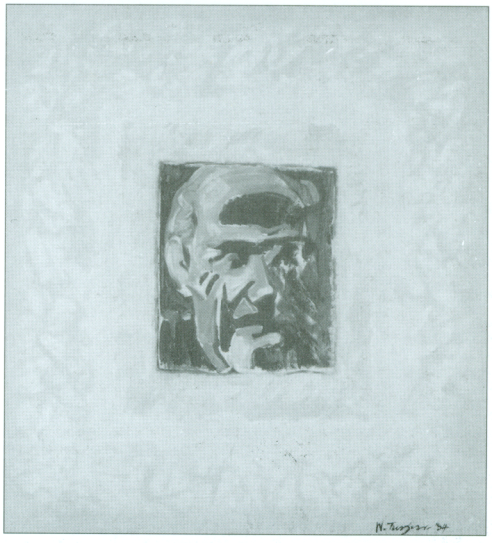

Picasso's Square. oil on canvas, 107x107 cm., 1984 (2527)

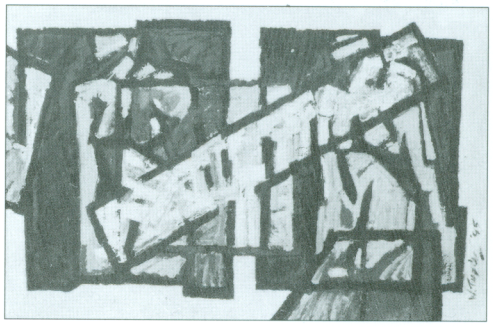

Two Women. oil on canvas, 107x152 cm., 1985 (2528)

My Sons' Drawings. oil on canvas, 107x162 cm., 1985 (2528)

Double Faces. oil on canvas, 107x135 cm., 1985 (2528)

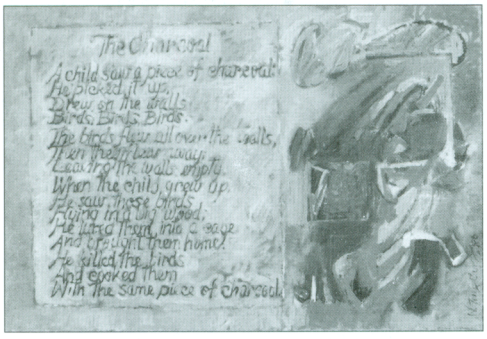

The Charcoal. oil on Canvas, 107x162 cm., 1986
(Collection : FOFA. SWU.)

สามารถปลีกเวลาให้ และได้รับรางวัล Marry M. Packwood Awards ในปี 2529 จากผลงานจิตรกรรมชุดนั้น ผลงานขนาดค่อนข้างใหญ่กว่า 20 ชิ้น นำกลับมาสู่เมืองไทย จากภาพผลงานจิตรกรรมทั้งหมด ย่อมมองเห็นความหลากหลายอย่างเด่นชัด ไม่ว่าจะเป็นในแง่กระบวนการสร้างสรรค์ รูปแบบ เนื้อหาสาระ และภาพผลงานเหล่านั้นก็บอกถึงการแสวงหาด้วย

อย่างไรก็ตาม ถ้ามองอย่างวิเคราะห์แล้ว ย่อมเห็นวี่แววของอารมณ์นิยม (Emotionalism) แสดงออกนิยม (Expressionism) แสดงออกเชิงนามธรรมนิยม (Abstract Expressionism) สนามสี (Color Field) และจิตวิทยาจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ซ่อนเร้นอยู่บนระนาบเหล่านั้น สื่อดลใจที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นภาพทุ่งข้าวโพด ภาพผู้หญิง ภาพบนผนัง รูปแบบที่อิสระ สีซับซ้อน ริ้วรอยหยาบกร้านบนระนาบที่รักษาสภาพ 2 มิติไว้อย่างเด่นชัด

ภาพที่ประทับใจ เช่น Picasso's Square, Two People, Two Women, My Sons' Drawings, Corn Field, Rice Field, Underground, The Charcoal สำหรับผลงาน "The Charcoal" ได้ผสานบทกวีซึ่งเป็นนามธรรมไว้กับจิตรกรรมซึ่งเป็นรูปธรรมในกระบวนการแบบนามธรรม เป็นศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art) ระหว่างจิตรกรรมและงานกวี

การแสดงออกและสภาพแวดล้อม

Period of Expression and Environment

ประมาณปี 2531-2535

จิตรกรรมในช่วงนี้ได้แสดงบทบาทการสร้างสรรค์อย่างต่อเนื่องควบคู่ไปกับงานวิชาการ ทั้งวิจัย ตำรา บทความศิลปะ และศิลปวิจารณ์ งานจิตรกรรมในช่วงนี้อาจแยกออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1. จิตรกรรมสีน้ำมันนามธรรม

2. จิตรกรรมสีน้ำมันสภาพแวดล้อม

3. จิตรกรรมสีน้ำสภาพแวดล้อม

จิตรกรรมสีน้ำมันนามธรรม เป็นผลงานจิตรกรรมที่สืบต่อมาจากช่วง 2528-2530 เป็นการแสดงออกในกลวิธีต่างๆ เพื่อผลักดันความรู้สึกนึกคิดในประเด็นหลัก (main concept) ที่วางไว้ สภาพของโครงสร้าง บริเวณว่าง พลังสี พลังการแสดงออก ยังคงเป็นแกนของการแสดงออก แม้ลีลาจะพัฒนาไปอย่างไรก็ตาม ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในระยะหลังคือ ภาพ Newly Industrialized Country, Politics' 1992 (2535) และ New Bangkok (2535)

จิตรกรรมสีน้ำมันสภาพแวดล้อม การสร้างสรรค์จิตรกรรมในลักษณะนี้ เป็นการคืนความรู้สึกตนเองไปสู่สภาพแวดล้อมใกล้ตัว โดยอาศัยสื่อดลใจเป็นประเด็นสำหรับการแสดงออก สื่อดลใจที่กระตุ้นการแสดงออก เช่น ธรรมชาติ ทิวทัศน์เมือง เมืองเก่า ลักษณะการแสดงออกเป็นภาพสะท้อนตนเองที่อิสระ กลวิธีหลากหลาย สีสรรพ์ปฏิกิริยาบนพื้นภาพ พลังเคลื่อนไหว เป็นลีลาและบรรยากาศของสภาพแวดล้อมบนระนาบจิตรกรรม มากกว่าการบันทึกภาพสิ่งแวดล้อมโดยตรง มีภาพผลงานในลักษณะนี้จำนวนไม่น้อยกว่า 20 ภาพ ภาพที่ประทับใจ เช่น บ้านชนบท (2533) สะพานพระราม 6 (2533) เมือง (2533) ชุมชนแออัด (2533) เมืองเก่า (2534) กทม. เมืองเก่า 3 (2535) เมืองอดีต (2535) ป่าในเมือง (2535) ทิวทัศน์และสี่เหลี่ยม 2 (2535) ทิวทัศน์ปฏิกิริยา 1 (2535)

จิตรกรรมสีน้ำสภาพแวดล้อม สำหรับจิตรกรรมสีน้ำได้เคยเป็นที่สนใจมาตั้งแต่ช่วงแรกของการศึกษาศิลปะ แต่ก็ได้ทอดทิ้งไปนานมาก จนถึงปี 2528 (ช่วงกลับมาบ้านในขณะไปศึกษาต่อ) ได้รับการกระตุ้นและชี้แนะจาก ท่านอาจารย์อารี สุทธิพันธุ์ ช่วงเริ่มต้นนั้นได้ผลงานเป็นที่พอใจหลายชิ้น เช่น ภาพคลองรังสิต ตลาด สวนลุมพินี และกลับมาสร้างสรรค์ต่อเนื่องอีกหลังจากปี 2530 ลักษณะของ

Town. oil on canvas, 60x80 cm., 1990 (2533) (Collection : Paula T. Chinitz)

Slum. oil on canvas, 70x80 cm., 1990 (2533) (Collection : Willi K.Kollmann)

Wat. watercolor on paper, 62x46 cm., 1991 (2534)

NICs. oil on canvas, 100x100 cm., 1992 (2535) (Collection : Rama IX Foundation)

จิตรกรรมสีน้ำก็ได้แสดงการแสวงหาหลากหลายกระบวนแบบ ภาพผลงานได้สะท้อนให้เห็นกระบวนการหรือกลวิธีที่แปลกแตกต่างกันออกไป เช่น กระบวนแบบที่ค้นหารูปทรงและบรรยากาศ กระบวนแบบที่แสดงระนาบ กระบวนแบบที่แสดงลีลาอันนุ่มนวล กระบวนแบบที่แสดงพลังรุนแรง ภาพผลงานที่ประทับใจ เช่น คลองรังสิต (2530) ทางสายเหนือ (2530) สามเสน (2531) ทิวทัศน์ เอ็กซ์ (2532) วัดและสี (2534) วัดและปฏิกิริยา (2534) ยามค่ำ (2535) บ้าน (2535) คลองเก่า (2535) วัดพระแก้ว (2535) ยักษ์ 2 (2535) พวงมาลัย 2 (2535)

โลกภายนอกและนามธรรม

Period of Outer World and Abstraction

ประมาณ 2536-2539

นับตั้งแต่ประมาณปี 2536 เป็นต้นมา หลังจากการทดสอบตนเองมากมายหลายอย่าง การสะท้อนปัจเจกภาพในลักษณะโลกภายนอกและมโนทัศน์นามธรรมได้แสดงผลชัดเจนขึ้น ทั้งจิตรกรรมสีน้ำมันและสีน้ำ ประกอบกับพัฒนาการทางด้านประสบการณ์ชีวิต วุฒิภาวะ และความรับผิดชอบต่อพัฒนาการขององค์กร การยืนขึ้นอย่างเสรีชนทั้งชีวิต และการสร้างสรรค์ จึงปรากฏชัดขึ้น ซึ่งภาพสะท้อนในผลงานจิตรกรรมได้สะท้อนถ่ายให้เห็นอิสระภาพในการแสดงออก การผสานตัวระหว่างความเรียบง่ายและความซับซ้อน พลังจิตใต้สำนึกระนาบจิตรกรรม การสร้างสรรค์งานจิตรกรรมช่วงนี้ ดำเนินไปพร้อมกับการทำงานวิจัย ตำราวิชาการ และศิลปวิจารณ์ ตามที่ถือปฏิบัติสืบมา

จิตรกรรมสีน้ำมันที่น่าสนใจ เช่น ภาพลักษณ์ทิวทัศน์ 3 (2536) จิตรกรรมส่วนตัว 3 (2537) สีเหลือง (2537) สีแดง (2537) ฤดูร้อน (2537) ทิวทัศน์ฤดูร้อน (2537) หยิน-หยางเหลือง (2538) บนฟ้า (2538)

วงกลมบนท้องฟ้า 1 (2539) จิตรกรรมสีน้ำที่น่าสนใจ เช่น ทิวทัศน์ปฏิกิริยา (2536) เกินกว่าสี 2537/2 (2537) เกินกว่าสี 2537/5 (2537) ทำไม (2537) จิตใต้สำนึก 1 (2537) จิตรกรรมดอกไม้ 1 (2537) จิตรกรรมดอกไม้ 3 (2537) ทิวทัศน์ บี (2538) ทิวทัศน์ ซี (2538) ทิวทัศน์ เค (2538)

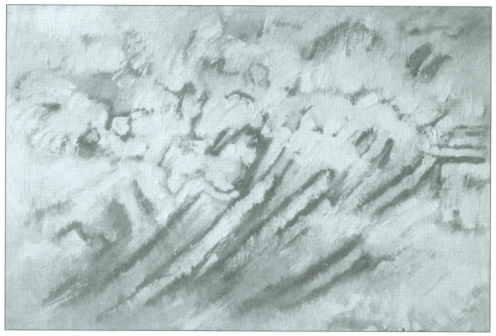

White Flowers. oil on canvas, 50x60 cm., 1995 (2538) (Collection : Syeyot Suwunhong)

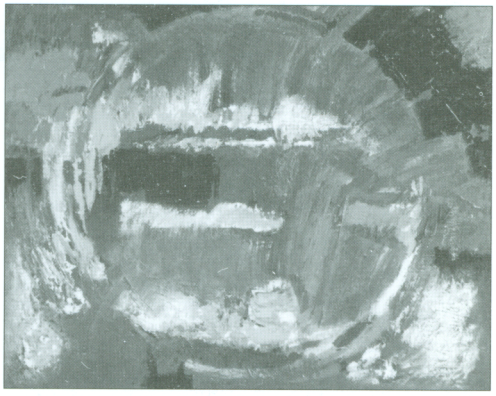

Circle on The Sky III. oil on canvas, 40x50 cm., 1995 (2538)

นามธรรมและปัจเจกภาพ

Period of Abstraction and Individuality

ประมาณปี 2540 ถึงปัจจุบัน (2545)

ประมาณปี 2540 เป็นต้นมา หลังภาวะเศรษฐกิจในสังคมไทยล่มสลาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นการล่มสลายในระบบสังคม การเมือง การศึกษา วัฒนธรรม งานบริหารหนาหนักขึ้นทั้งการรับหน้าที่รองอธิการบดีและคณบดี งานส่วนตัวลดลงทั้งงานวิชาการและงานสร้างสรรค์ แต่งานสร้างองค์กรที่เป็นงานสร้างสรรค์อย่างหนึ่งด้วยด้วยวัย ประสบการณ์ และภาวะ การสร้างสรรค์จิตรกรรมมีอิสระมากขึ้น ทำอย่างที่รู้สึกนึกคิดและอยากทำ ความเป็นนามธรรมอย่างลัทธิสมัยใหม่ (Modernism) ผสานกับความคิดอย่างลัทธิหลังสมัยใหม่ๆ (Postmodernism) มากขึ้น นั่นหมายถึงว่า จิตรกรรมได้ผสานกับจินตภาพ (image) มากขึ้น แสดงปัจเจกภาพทางความคิดมากขึ้น

ภาพผลงานจิตรกรรมจำนวนไม่มากนัก แต่แสดงความคิดการสร้างสรรค์ และกลวิธี เฉพาะผลงาน ไม่ว่าจะเป็น Between Good and Bad (2540), We Have to Move (2540), Enya's Anywhere Is (2541), Red Yin-Yang (2541), October 14, 1973's 25 Years (2541), Three White Circles (2542), Light Up (2542), At Night (2543), December 31, 2000 (2543), For SC. I&II (2544), Two Faces (2544) Positive and Negative Areas (2545) ซึ่งความ

Red Areas on Dynamic Circle. oil on canvas, 50x60 cm., 2001 (2544)

เป็นลักษณะเฉพาะผลงานเช่นนี้ก็คงเดินทางต่อไป

เส้นทางการสร้างสรรค์ย่อมเป็นเส้นทางของการแสวงหา การแสวงหาและสร้างสรรค์ โดยตัวของมันเองแล้ว เป็นลมหายใจของศิลปะ ศิลปะย่อมไม่ใช่สูตรสำเร็จ ไม่ใช่การยึดติดอยู่กับรูปแบบเฉพาะตัว ไม่ใช่การรักษาสภาพกระบวนแบบ หรือไม่ใช่การค้นพบแล้วจบลงเพียงเท่านั้น การแสวงหาและสร้างสรรค์ของบุคคลผู้หนึ่งย่อมเป็นภาพสะท้อนของบุคคลผู้นั้น บุคคลผู้มีชีวิต ที่สัมพันธ์กับปัจจัยในกาละและเทศะที่ต่างกัน วุฒิภาวะต่างกัน ความใส่ใจต่างกัน และภูมิปัญญาอันไม่รู้จบสิ้น

ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ

Professor Dr.Wiroon Tungcharoen

นายวิรุณ ตั้งเจริญ

เกิดวันที่ 5 พฤษภาคม 2489 จังหวัดอ่างทอง

ศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาศิลปะจินตทัศน์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพมหานคร 10110

การศึกษา

ป.ม.ช. (จิตรกรรม) โรงเรียนเพาะช่าง

กศ.บ. (ศิลปศึกษา) วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

MFA. (Painting) The American University, USA.

Ed.D. (Art Education/Higher Education Administration),

Illinois State University, USA.

ประกาศนียบัตรชั้นสูง การบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน (ปรม. 1) สถาบันพระปกเกล้า

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

5 ธันวาคม 2543 มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)

ประวัติการทำงาน

2513 - อาจารย์ประจำแผนกศิลปศึกษา คณะวิชาการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

2519 - อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2523 - ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ที่ปรึกษาหนังสือพิมพ์ข่าว มศว ครึ่งศตวรรษ
- รองประธานโครงการศึกษาแนวพระราชดำริ
- รองประธานและบรรณาธิการบริหาร โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาโฮมเพจและหนังสือชุดพัฒนาสังคมไทยตามแนวพระราชดำริ
- รองประธานโครงการประสานมิตร-อโศก สิ่งแวดล้อมสวยสะอาด ธรรมชาติรื่นรมย์
- ประธานกรรมการดำเนินการสร้างรูปปั้น ศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
- ประธานฝ่ายพิธีการและศิลปกรรม การแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ครั้งที่ 27 "องครักษ์เกมส์"

2540-42 - รักษาราชการแทนคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

2540-43 - ประธานโครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม

2541- - ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สมาคมศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2542- - ประธานกรรมการร่างหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศศ.ด.) สาขาวิชาศิลปวัฒนธรรมวิจัย

2542- - กรรมการสภามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2543- - คณะกรรมการดำเนินงาน โครงการศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพ

2543- - กรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2543-44 - ผู้อำนวยการ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง

2544- - กรรมการบริหารหลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต (กศ.ด.) สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์

2544- - กรรมการบริหารหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่

2544- - กรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

2545- - กรรมการบริหารพนักงานมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2545- - ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์

งานบริหารและวิชาการในสังคม

2522-28 - ประธานฝ่ายวิชาการ สมาคมศิลปกรรมไทย (ชมรมศิลปกรรมแห่งประเทศไทย)

2523-24 - กรรมการสมาคมภาษาและหนังสือ

2523-25 - กรรมการสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

2532-33 - อนุกรรมการร่างคำศัพท์ศิลปะ ราชบัณฑิตยสถาน

2534- - ประธานคณะกรรมการ มูลนิธิอารี สุทธิพันธุ์ (Aree Suthipunt Art Foundation : ASAF)

2534-38 - กรรมการที่ปรึกษาการบริหารวิทยาเขตเพาะช่าง

2535-41 - ประธานกรรมการฝ่ายวิชาการ สมาคมศิษย์เก่าเพาะช่าง

2536-37 - กรรมการศิลปกรรมสวิง (The Art of Swing : Riche Monde Thailand Ltd.)

2537-40 - กรรมการฝ่ายศิลปะและวัฒนธรรม มูลนิธิองค์อธิประทีปไทย (M.O.A. Thai Foundation)

2538-39 - กรรมการฝ่ายนิทรรศการ โครงการเฉลิมพระเกียรติ "ศิลปะแห่งรัชกาลที่ 9" มูลนิธิหอศิลป์แห่งรัชกาลที่ 9

2539- - กรรมการอำนวยการ การแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ

2540-41 - ประธานสาขาการมอบเหรียญรางวัล ฝ่ายเทคนิค การแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 13

2541- - ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ สมาคมการศึกษาแห่งประเทศไทย

2541- - ประธานกรรมการพัฒนาเด็กและเยาวชนผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์และศิลปะการแสดง
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี

2541-42 - กรรมการที่ปรึกษาและสร้างสรรค์การออกแบบประติมากรรมอนุสาวรีย์สิทธิเสรีภาพ
ประกอบอาคารอนุสรณ์สถาน 14 ตุลาคม 2516

2541-44 - ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ คณะกรรมาธิการศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม รัฐสภา

2542- - อ.ก.ม.วิสามัญ ประเมินผลงานวิชาการ ตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปกรรม ทบวงมหาวิทยาลัย

2542- - กรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาปรัชญา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

2542-43 - อนุกรรมการ โครงการประกวดผลงานวิจัยดีเด่น มูลนิธิอนุสรณ์ หม่อมงามจิตต์ บุรฉัตร

2542-43 - ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ นิทรรศการศิลปกรรม "ทัศนศิลป์ครูศิลปะเทิดพระเกียรติ 72 พรรษามหาราช"
โรงแรมอมารี เอเทรียม กทม.

2543- - ภาคีสมาชิก สำนักศิลปกรรม ประเภทวิจิตรศิลป์ ราชบัณฑิตยสถาน

2543- - กรรมการสภาวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ สถาบันราชภัฏ

2543- - กรรมการพิจารณาการขอเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับรองมาตรฐานการศึกษา
ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สาขาวิชาวิจิตรศิลป์และศิลปะประยุกต์ ทบวงมหาวิทยาลัย

2543- - กรรมการอำนวยการ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หอศิลป์

2543-44 - กรรมการดำเนินการคัดสรรผลงานทางวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

2543-44 - กรรมการคัดเลือกศิลปินดีเด่นและผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม

2544- - ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณานโยบายและแผนศิลปะแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2544- - อ.ก.ค.วิสามัญ ประเมินผลงานวิชาการ ตำแหน่งศาสตราจารย์ สาขาวิชาศิลปกรรม กระทรวงศึกษาธิการ

2545- - กรรมการบริหาร มูลนิธิศาสตราจารย์ ม.ล.ปิ่น มาลากุล

2545- - กรรมการศิลปวัฒนธรรม ทบวงมหาวิทยาลัย

2545- - กรรมการ "เชิดชูครูแผ่นดิน ศิลปินแห่งชาติ" ทบวงมหาวิทยาลัย

ผลงานวิจัย

2521 - Painting : Construction in Spatial Field (R&D/Thesis : MFA.)

2526 - วิวัฒนาการศิลปศึกษาและสุนทรียภาพของเด็กไทยในปัจจุบัน (ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

2530 - A Cross Cultural Study : The Relationship Between Perception and Drawing Ability Among Children from the United States and Thailand (Dissertation : Ed.D)

2533 - วิวัฒนาการทัศนศิลป์สมัยใหม่ในประเทศไทย (ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

2538 - สถานภาพการวิจัยสาขาวิชาทัศนศิลป์ (การวิจัยประเภทกำหนดเรื่อง สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ)

2539 - บทบาทของชมรมศิลปกรรมแห่งประเทศไทย (สมาคมศิลปกรรมไทย) ช่วงปี พ.ศ.2522-2530 ที่มีผลกระทบต่อสังคมและวงการศิลปกรรมไทย (ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

2542 - ประธานโครงการวิจัยและพัฒนาหนังสือศิลปกรรม ศิลปวัฒนธรรม และศิลปาชีพ ในโครงการวิจัยและพัฒนาหนังสือและโฮมเพจ ชุดพัฒนาสังคมตามแนวพระราชดำริ (ทุนวิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

2543 - ประธานโครงการวิจัยเรื่อง "รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์ : กรณีศึกษาโรงเรียนไผทอุดมศึกษา" (ทุนวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ)

2544 - พลังความคิดเพื่อการพัฒนาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ทุนวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

ตำราวิชาการ

2515 - การออกแบบ (คณะ) แผนกศิลปศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

- ศิลปศึกษา (คณะ) แผนกศิลปศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

2516 - ศิลปะกับกาลเวลา (คณะ) กลุ่มศิลปะและวรรณลักขณ์

2523 - ศิลปะภาพพิมพ์ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ

2524 - พฤติกรรมเด็ก (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- การพัฒนาพฤติกรรมเด็ก (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- การสร้างเสริมลักษณะนิสัยระดับปฐมวัยศึกษา (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สื่อการสอนระดับมัธยมศึกษา (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2526
- ศิลปศึกษา สำนักพิมพ์วิฒวล อาร์ต
- การออกแบบ สำนักพิมพ์วิฒวล อาร์ต
- ทัศนะวิจารณ์ (คณะ) หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ (บทวิจารณ์ศิลปะ)

2527
- ศิลปะร่วมสมัย สำนักพิมพ์วิฒวล อาร์ต (บทความศิลปะ)

2531
- ออกแบบกราฟิคส์ (แปล Notes on Graphic Design and Visual Communication : Gregg Berryman) สำนักพิมพ์วิฒวล อาร์ต
- การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2532
- การแนะแนวกับคุณภาพชีวิต (คณะ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศิลปทรรศน์ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ (บทความศิลปะ)
- ทัศนศิลปศึกษาไทย สำนักพิมพ์ต้นอ้อ (ปรับปรุงจากรายงานการวิจัยเรื่อง "วิวัฒนาการศิลปศึกษาและสุนทรียภาพของเด็กไทยในปัจจุบัน" 2526)

2535
- ศิลปะสมัยใหม่ในประเทศไทย สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ (ปรับปรุงจากรายงานการวิจัยเรื่อง "วิวัฒนาการทัศนศิลป์สมัยใหม่ในประเทศไทย" 2533)

2536
- สารานุกรม ทัศนศิลป์สมัยใหม่ บริษัทต้นอ้อ จำกัด
- สารานุกรม ทัศนศิลปศึกษา บริษัทต้นอ้อ จำกัด
- สารานุกรม วาดภาพระบายสี บริษัทต้นอ้อ จำกัด
- สารานุกรม พิมพ์ภาพ บริษัทต้นอ้อ จำกัด
- สารานุกรม ออกแบบสร้างสรรค์ บริษัทต้นอ้อ จำกัด
- ทฤษฎีสีเพื่อการสร้างสรรค์ศิลปะ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ศิลปะกับความงาม สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ (บทความศิลปะ)
- ทัศนศิลป์ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ (บทความศิลปะ)

2537
- มนุษย์กับความงาม สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ (บทความศิลปะ)
- ออกแบบ 2 มิติ (แปล Principles of Two Dimensional Design : Wucius Wong) สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

2539
- ประวัติศาสตร์ศิลป์และการออกแบบ โครงการจัดพิมพ์หนังสือประกอบการสอน คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พิมพ์สำนักงาน)

2540 - ศิลปะพินิจ บริษัท ต้นอ้อ แกรมมี่ จำกัด (บทความจากคอลัมน์ "ศิลปพิจารณ์" มติชนสุดสัปดาห์ 2530-2532)

2541 - มหาวิทยาลัย การวิจัย และทัศนศิลป์ โครงการจัดตั้งสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2542 - อ่านความคิดทางทัศนศิลปศึกษาของวิรุณ ตั้งเจริญ โครงการจัดพิมพ์หนังสือประกอบการสอน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (พิมพ์สำนักงาน)

2545 - ทัศนศิลปวิจัย สำนักพิมพ์อีแอนด์ไอคิว (ปรับปรุงจาก มหาวิทยาลัย การวิจัย และทัศนศิลป์)

- ประวัติศาสตร์ศิลปะและการออกแบบ สำนักพิมพ์อีแอนด์ไอคิว (ปรับปรุงจากฉบับพิมพ์สำนักงาน)

บทความวิชาการและศิลปวิจารณ์

บทความวิชาการทางด้านศิลปะและศิลปศึกษา ที่ตีพิมพ์ในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสูจิบัตร นิทรรศการศิลปะ จากปี 2522-2545 ประมาณ 100 บทความ และบทศิลปวิจารณ์ที่ตีพิมพ์ในนิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสูจิบัตรนิทรรศการศิลปะ เช่น โลกศิลปะ สยามรัฐ ตะวันออกปริทัศน์ สู่อนาคต พบโลก กรุงเทพธุรกิจ มติชนสุดสัปดาห์ กรุงเทพธุรกิจ Generation, Decade, Yuppie จากปี 2516-2545 ประมาณ 250 บทความ รวมทั้งหมดกว่า 350 บทความ

นิทรรศการและผลงานจิตรกรรม

ร่วมนิทรรศการผลงานจิตรกรรม ทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ระหว่างปี 2513-2545 ประมาณ 80 ครั้ง สร้างสรรค์จิตรกรรมสีน้ำมันประมาณ 100 ภาพ จิตรกรรมสีน้ำประมาณ 150 ภาพ

กรรมการตัดสินรางวัลศิลปะ

2524-28 - กรรมการตัดสินรางวัลศิลปะเด็กแห่งประเทศไทย

2533 - กรรมการตัดสินรางวัลการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ

2535-37 - กรรมการประกวดศิลปะเด็กและเยาวชน สายการบินสิงคโปร์ แอร์ไลน์

2536- - กรรมการตัดสินรางวัลจิตรกรรมบัวหลวง

2537-39 - กรรมการตัดสินรางวัลการประกวดศิลปะเด็กและเยาวชน มูลนิธิองค์อธิประทีปไทย (M.O.A. Thai Foundation)

2537 - กรรมการตัดสินรางวัลประกวดศิลปกรรมเยาวชน โรงแรมสยามซิตี กทม.

2538-40 - กรรมการตัดสินรางวัลจิตรกรรมร่วมสมัยพานาโซนิค

2538-39 - กรรมการตัดสินรางวัลสลากออมสินพิเศษ ธนาคารออมสิน

2539 - กรรมการตัดสินรางวัลการประกวดศิลปะเด็กและเยาวชน ในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทยและคณะศิลปกรรมศาสตร์

2539 - กรรมการตัดสินรางวัลการประกวดศิลปะเด็กและเยาวชน วาระฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี บริษัท เซเว่น อีเลฟเว่น จำกัด และคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2539 - กรรมการตัดสินรางวัลการประกวดภาพเขียน เนื่องในวันสิ่งแวดล้อมไทย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม

- กรรมการดำเนินการประกวดตราสัญลักษณ์เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ

2540 - กรรมการประกวดตราสัญลักษณ์ "การปฏิรูปราชการเพื่ออนาคตของไทย" สำนักงานข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

- กรรมการประกวดประติมากรรมกระทรวงสาธารณสุข
- กรรมการคัดเลือกและประกวดแบบตราสัญลักษณ์และศิลปกรรม "สุขภาพดีถ้วนหน้าเพราะพระบารมี" กระทรวงสาธารณสุข
- กรรมการตัดสินรางวัลการแสดงศิลปกรรมเยาวชนแห่งชาติ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2542 - กรรมการตัดสินประกวดวาดภาพ Winsor&Newton World-wide Millennium Painting Competition บริษัท ดี เอช เอ สยามวาลา จำกัด

- ประธานกรรมการ การแข่งขันประกวดวาดภาพระบายสี Dunkin' Donuts (Thailand) Co.,Ltd

2544 - กรรมการคัดเลือกและตัดสินผลงาน โครงการเชิดชูเกียรติศิลปินยอดเยี่ยมแห่งประเทศไทย รางวัลศิลป์ พีระศรี

2545- - กรรมการตัดสินรางวัลวิจิตรกรรมร่วมสมัยพานาโซนิค

งานหนังสือ

2515-16 - บรรณาธิการ นิตยสารทัศนะ

2517-18 - หัวหน้ากองบรรณาธิการ นิตยสารชนวน กระบวนการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง

2523-27 - บรรณาธิการ นิตยสารโลกศิลปะ สมาคมศิลปกรรมไทย

2525-28 - ผู้จัดการสำนักพิมพ์วิฌวล อาร์ต

2526-28 - บรรณาธิการ หนังสือแปลชุดธรรมชาติ Time-Life Books, Marketing Media Associates Co.,Ltd.

2531-34 - กองบรรณาธิการ วารสาร Viewpoint. Illnois State University, U.S.A.

2532-34 - บรรณาธิการ วารสารศรีนครินทรวิโรฒ วิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2532-35 - บรรณาธิการ จุลสาร มศว วิจัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2532-34 - บรรณาธิการวิชาการ สารานุกรมสำหรับเยาวชน ชุดศิลปะและงานสร้างสรรค์ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

2532-33 - บรรณาธิการ นิตยสารโลกศิลปะ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

2534-35 - บรรณาธิการ นิตยสารโลกศิลปะ สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์

2536-44 - บรรณาธิการ วารสารศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2540-42 - บรรณาธิการ วารสาร มศว ศิลปวัฒนธรรม

2542-45 - บรรณาธิการ วารสารสถาบันวิจัยศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2545 - ที่ปรึกษาสำนักพิมพ์อีแอนด์ไอคิว

หนังสือบทกวี

2524 - อาณาจักรใหม่ สำนักพิมพ์ทานตะวัน (บทกวี)

2527 - พันธนาการ (แปล Person Diary : Ho Chi Minh) สำนักพิมพ์กระดาษสา (บทกวี)

2528 - A Premier Book of Contemporary Thai Verse. Amarin Press (บทกวี)

2530 - บทกวี "The Charcoal" พิมพ์รวมเล่มใน World Poetry Anthology, USA.

2531 - การเดินทางอันนิรันดร์ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ (บทกวี)

2532 - ทอรุ้งฉาย สำนักพิมพ์ดอกหญ้า (บทกวีประกอบภาพจิตรกรรมของวิเชียร วงศ์ศุภลักษณ์)

- ฝากตะวัน สำนักพิมพ์ต้นอ้อ (บทกวีสำหรับเยาวชน)

หนังสือรวมเรื่องสั้น

2532 - เธอคือราตรีกาล (รวมเรื่องสั้น)

หนังสือวรรณกรรมเด็ก

2531 - สำนึกของปลาทอง สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

2532 - หนูและไดโนเสาร์ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

- เที่ยวกับยักษ์ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

- ผีเสื้อน้อยขี้แย สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

2537 - ดาวในเรือกระดาษ สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

หนังสือการเมืองและสังคม

2516 - ดับเทวดา (คณะ) โรงพิมพ์พิฆเณศ

(เหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 พ.ต.ต.อนันต์ เสนาขันธ์ : บรรณาธิการ)

2517 - คอมฯ ที่รัก (คณะ) โพธิ์สามต้นการพิมพ์ (พ.ต.ต.อนันต์ เสนาขันธ์ : บรรณาธิการ)

- สัตว์เมือง (คณะ) วศ.ประสานมิตร

- ล้างสมอง (คณะ) วศ.ประสานมิตร

รางวัลจิตรกรรม

2529 - Mary M. Packwood Awards. Illinois State University, USA.

รางวัลวรรณกรรมเด็ก

2531 - รางวัลสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ "สำนึกของปลาทอง" สำนักพิมพ์ต้นอ้อ

เอกสาร มศว